

Nr. 6 din 11.01.2023

În atenția:

Ministerului Muncii și Solidarității Sociale
Domnului **Marius-Constantin BUDĂI** – Ministru
C.N.S Cartel Alfa
Domnului **Bogdan-Iuliu HOSSU** - Președinte

Stimate Domnule Ministru,
Stimate Domnule Președinte,

Federația Națională a Sindicatelor din Administrație (F.N.S.A.), salută intenția Guvernului României de a completa și modifica unele prevederi deficitare și neconforme ale Legii nr. 367/2022 a dialogului social, în forma recent adoptată.

În fapt, un prim aspect pe care dorim să îl semnalăm este că Legea dialogului social s-a adoptat, recent, prin admiterea unor amendamente cuprinse într-un raport de înlocuire întocmit de către Comisia pentru muncă și protecție socială, Raportul nr. 4c-9/1039 din 23.11.2022. Prin aceste modificări ale propunerii legislative inițiale, s-au adus achimbări majore ale unor texte de lege, nefiind supuse dialogului social instituționalizat conform legii. Mai exact, vă rugăm să observați de pildă că avizul Consiliului Economic și Social este din 2018, pe forma inițială a proiectului de lege.

Analizând amendamentele admise prin acest raport de înlocuire, ca structură sindicală constituită în federație sindicală, am constatat deficiențe majore și neclarități ale prevederilor legii astfel cum a fost adoptată și considerăm oportun o reexaminare a acestor prevederi. Deși art. 44 din lege prevede posibilitatea, firească și conformă Convenției OIM nr. 87/1948 privind libertatea sindicală și apărarea dreptului sindical, a sindicatelor de a se constitui în federații sindicale, textele de lege subsecvente, privind rolul, reprezentativitatea și în definitiv participarea federațiilor sindicale la dialogul social corespondent, golesc de conținut instituția federației sindicale. Astfel:

- în ceea ce privește **reprezentativitatea organizațiilor sindicale**, art. 54 alin. (1) pct B., menționează că la nivel de sector de negociere colectivă sau grup de unități, poate fi reprezentativ atât un sindicat cât și o federație. Norma este contrară însăși definiției sindicatului, din art. 1 pct 7 al legii, conform căruia sindicatul este o formă de organizare voluntară a angajaților/lucrătorilor în scopul apărării, susținerii drepturilor și promovării intereselor lor profesionale, economice, cultural-artistice, sportive sau sociale în relația cu angajatorul. Ori grupul de unități, respectiv sectorul de negociere colectivă sunt structuri care însumează mai mulți angajatori, prin definiția legii. Considerăm că la aceste niveluri poate și trebuie să participe în dialogul social instituționalizat, respectiv să își dobândească reprezentativitatea, exclusiv o federație sindicală. Rolul federației sindicale ca structură asociativă este de a reprezenta la nivelul superior, la nivelul sectorului de negociere colectivă (în forma legii în vigoare la nivelul sectorului de activitate) interesele sindicatelor și membrilor de sindicat ai acesteia. Organizațiile sindicale sunt constituite în format piramidal, cu sindicatul în unitate, la bază, cu federația sindicală la nivel imediat superior, iar în ierarhia organizării, confederațiile sindicale. Articolul 5 din convenția OIM nr. 87/1948 statuează aceste principii, iar art. 8 menționează în mod explicit că *“Legislația națională nu va trebui să prejudicieze și nici să fie aplicată în așa fel încât să prejudicieze garanțiile prevăzute de prezenta convenție.”* Ori în forma adaptată, federația sindicală este prejudiciată prin posibilitatea unui sindicat de a obține reprezentativitatea și de a participa la negocieri la nivelul aferent federației, și anume la nivel de sector de activitate/negociere colectivă. Motivarea membrilor comisiei ce a operat modificarea, în sensul că în condițiile constituirii sindicatului cu membri din unități diferite, pot exista sindicate reprezentative la nivel de grup de unități sau sector de negociere colectivă nu poate subzista, din însăși definiția legală a sindicatului de mai sus. Mai mult, orice sindicat poate fi parte sau se poate afilia la o federație sindicală. Un alt aspect ce denotă supreficialitatea și neclaritatea acestei reglementări, este lipsa concordanței și coroborării cu art. 55 din lege privind condițiile de obținere a reprezentativității la nivel de sector de negociere colectivă, precum și cu art. 102 alin. (1) pct. B, lit. b) și c) privind părțile la negociere colectivă, unde legea adoptată, în mod corect de face trimitere doar la federațiile sindicale.

- în ceea ce privește părțile și reprezentarea acestora la negocierea colectivă, un alt text de lege neclar și cu inaplicabilitate practică, este art. 102 alin. (1) pct B, lit. a) privind reprezentarea angajaților la negociere colectivă la nivel de unitate - *“a) la nivel de unitate: 1. de către organizațiile sindicale legal constituite și reprezentative din unitate; 2. la solicitarea și în baza mandatului sindicatelor nerepresentative din unitate și afiliate, de către federația sindicală la care acestea sunt afiliate și care au în unitate un număr de membri care reprezintă cel puțin 35% dintre angajații/lucrătorii unității; 3. de către toate sindicatele nerepresentative legal constituite la nivel de unitate și neafiliate la federații sindicale din sectorul de negociere colectivă; 4. dacă nu există sindicate constituite la nivelul unității, de către reprezentanții angajaților/lucrătorilor aleși prin votul a jumătate plus unu din numărul total al angajaților/lucrătorilor din unitate și mandatați special în acest scop, cu respectarea dispozițiilor art. 58 alin. (2)”* Considerăm, desigur, că la nivel de unitate trebuie să aibă prioritate la negociere colectivă sindicatele reprezentative. Dar pct. 2 astfel cum este formulat, nu are nicio noimă și nu corespunde principiului și dezideratului reprezentării în fapt a salariaților constituiți într-un sindicat la nivel de unitate, nerepresentativ, dar afiliat la o federație sindicală reprezentativă din sectorul în care activează unitatea.

- Solicităm adoptarea textului în vederea valorificării și reprezentării organizațiilor sindicale nerepresentative dar afiliate la o federație reprezentativă, prin eliminarea pragului impus la pct. 2, astfel: art. 102 alin. (1) pct B, lit. a): *“B. Angajații: a) la nivel de unitate: 1. de către sindicatul legal constituit și reprezentativ din unitate; **2. La solicitarea și în baza mandatului sindicatelor nerepresentative din unitate și afiliate, de către federația sindicală la care acestea sunt afiliate;** 3. De către toate sindicatele nerepresentative legal constituite la nivel de unitate și neafiliate la federații sindicale din sectorul de negociere colectivă; 4. dacă nu există sindicate constituite la nivelul unității, de către reprezentanții angajaților/lucrătorilor aleși prin votul a jumătate plus unu din numărul total al angajaților/lucrătorilor din unitate și mandatați special în acest scop, cu respectarea dispozițiilor art. 58 alin. (2)”*

- Mentionăm că această formă este similară prevederilor legii precedente a dialogului social, și anume art. 135 din legea nr. 62/2011, prevederi asupra cărora Curtea Constituțională s-a pronunțat în nenumărate rânduri. Astfel, instanța de control constituțional prin Decizia Curții Constituționale nr. 125/2020 a reținut că acestea sunt constituționale și că prevăd suficiente garanții ale exercitării dreptului la negocieri colective și la dialog social, în ipoteza în care la nivel de unitate nu există sindicate reprezentative însumând 50% (acum 35%) plus 1 din numărul de

salariați, reținând că în aplicarea prevederilor art. 135 alin. (1) din Legea nr. 62/2011, în cazul în care la nivel de unitate nu există un sindicat reprezentativ prin numărul propriu de membri, *în subsidiar* se aplică așa numitul principiu al ”reprezentativității prin afiliere” la o federație reprezentativă în sectorul de activitate din care face parte unitatea. În aceeași notă, în cuprinsul Deciziei Curții Constituționale nr. 62/2019 instanța de control constituțional a reținut că: *”(...) orice formă de dialog social indiferent că implică negocieri colective legate strict de încheierea contractului colectiv de muncă sau negocieri având alt obiect, poate fi purtată de către orice unitate de bază, fie prin sindicatul reprezentativ sau afilierea la o federație reprezentativă la nivelul sectorului din care face parte unitatea, fie direct, prin reprezentanții aleși ai angajaților, dacă nu există un sindicat legal constituit”*. Mai precis, textele legale în materie trebuie să prevadă suficiente garanții în vederea participării la negocieri colective sau alte forme ale dialogului social, pentru ipoteza în care la nivelul unei instituții/unități sindicatul constituit nu este reprezentativ el însuși prin numărul de membri, ci doar afiliat la o federație reprezentativă la nivel superior, în sectorul din care face parte unitatea/instituția.

- În sensul celor stabilite de Curtea Constituțională prin deciziile sale, precum și având în vedere aceste principii fundamentale ale ierarhiei organizării sindicale, au fost adoptate recent completări și modificări în materia reprezentării funcționarilor publici: de pildă, prevederile art. 494 alin. (1) și (2) din OUG nr. 57/2019 privind Codul administrativ, prevederile legale în ceea ce privește constituirea comisiilor paritare în prezent, după cum rezultă din Hotărârea de Guvern nr. 302 din 2 martie 2022 pentru aprobarea normelor privind modul de constituire, organizare și funcționare a comisiilor paritare, componența, atribuțiile și procedura de lucru ale acestora, precum și a normelor privind încheierea și monitorizarea aplicării acordurilor colective.

- Apreciem că este necesară așadar o coroborare a întregului cadru legislativ, dar mai presus de toate se impune respectarea principiilor organizării ierarhice și reprezentării sindicale în cascadă, în subsidiar, atât la nivel de unitate/instituție, cât și la nivel de sector de negociere colectivă.

Considerăm că, în forma actuală adoptată, prevederile indicate mai sus, privind reprezentativitatea și negocierea colectivă sunt susceptibile de vicii de neconstituționalitate și FNSA va demara toate procedurile legale în acest sens!

Alte trei chestiuni tehnice ce se impun a fi abordate cu ocazia discuțiilor pe marginea modificărilor sunt reprezentate de:

- Art. 28 alin. (2) în forma adoptată *“În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1), organizațiile sindicale au dreptul de a întreprinde orice acțiune, inclusiv de a formula acțiune în justiție în numele membrilor lor, la cererea scrisă a membrilor lor. Acțiunea nu va putea fi introdusă sau continuată de organizația sindicală dacă cel în cauză se opune, respectiv renunță la judecată în mod expres.”*, comparativ formei anterioare care făcea trimitere la o “împuternicire scrisă” ce de regulă se concretiza sub formă de mandat-tabel, îngreunează și întârzie nejustificat procedura judiciară în special în cazul proceselor colective. Solicităm revenirea la forma împuternicirii/mandatului.

- Art. 183 alin. (4) conform căruia *“În situația modificărilor sectoarelor de negociere colectivă, pentru sectoarele care au făcut obiectul modificărilor, federațiile reprezentative își păstrează reprezentativitatea în noile sectoare ce conțin codurile CAEN din vechiul sector, dar nu mai mult de un an de la data intrării în vigoare a prezentei legi.”* nu se justifică în toate situațiile modificării sectoarelor de negociere colectivă, ci doar în măsura în care un sector nou cuprinde și alte coduri CAEN ce anterior nu făceau parte din acesta, nu și în situația în care noul sector este scindat de pildă. De aceea, în coroborare cu art. 183 alin. (1) conform căruia *“Reprezentativitatea organizațiilor sindicale și patronale, constatată anterior intrării în vigoare a prezentei legi, își produce efectele până la expirarea termenului pentru care a fost constatată prin hotărâre judecătorească.”*, alin. (4) trebuie ajustat, în sensul *“În situația modificărilor sectoarelor de negociere colectivă, pentru sectoarele care au făcut obiectul modificărilor, federațiile reprezentative își păstrează reprezentativitatea obținută doar în noile sectoare ce conțin coduri CAEN din vechiul sector.”*, cu eliminarea sintagmei *“dar nu mai mult de un an de la data intrării în vigoare a prezentei legi.”*

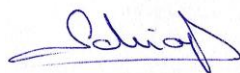
- Art. 22 alin. (3) din lege, conform căruia “Pentru construirea de sedii proprii, confederațiile și federațiile sindicale reprezentative pot primi, în condițiile prevăzute de lege, în concesiune sau cu chirie, terenuri din proprietatea statului sau a unităților administrativ-teritoriale. Închirierea sau concesiunea se face prin act administrativ emis de autoritatea competentă.” formă preluată din reglementările mai vechi, considerăm că necesită o actualizare și adaptare la realitățile actuale, precum și o coroborare cu aliniatele precedente, în sensul ca aceste organizații să poată primi în concesiune sau cu chirie și imobile construcții, mai accesibile în fapt, astfel propunem înlocuirea termenului “terenuri” cu “imobile”.

Pentru aspectele ce preced, vă rugăm să susțineți cele de mai sus cu ocazia discuțiilor purtate în vederea completării și modificării Legii nr. 367/2022.

Cu respect și considerație,

Bogdan ȘCHIOP

Președinte al FN

Întocmit: consilier juridic FNSA

Simina Feneșan-Cadiș

